

PRESÈNCIA MUSICAL TORROELLENCA

Diverses agrupacions instrumentals, corals, etc. sorgides a Torroella de Montgrí al llarg del temps, creiem són fruit d'un selecte esperit i sensibilització, tant en el terreny cultural com artístic. Conjuntament amb altres iniciatives de diferents estaments de la nostra, que han tingut circulació i ressò en altres terres, ha fet que Torroella de Montgrí gaudeixi d'una justa anomenada i reputació.

Torroella ha tingut sempre una o més cobles que s'han distingit dintre els seus àmbits. Aproximadament des de l'any 1850 es tenen notícies de la Cobla d'en Miquel Gic, així mateix de La Lira (perdurà fins l'any 1928). Es té constància d'Els Barretons de Joan Rigau, Joventut Torroellense, La Principal de Torroella i més dels nostres temps, Caravana, Montgrinenca i Torrebella. Perduren en l'actualitat Els Montgrins, fundada l'any 1884, la més antiga de les actuals; Caravana, que es va encetar el dia 18 de març de 1943. Per la quaresma de l'any 1975 va iniciar la seva trajectòria la Cobla Foment de la Sardana. Les tres agrupacions tenen una merescuda requesta.

El prestigi assolit per les cobles de Torroella ha estat el vehicle per la presència de músics i compositors en les seves files. Alguns s'han afincat temporalment o definitivament a la vila. En aquest petit recull volem limitar-nos a fer una breu síntesi d'aquells mestres nascuts a Torroella, o bé dels procedents d'altres indrets els quals conviuen entre nosaltres.

Pere Rigau i Poch. Fill del popular músic Joan Rigau, veu la llum a Torroella el 29 de desembre de 1868. Als dotze anys entrà a la cobla "Barretó" destacant-se com un sensacional flabiolaire. Fundador dels Montgrins (1884). Recordem algunes de les seves sardanes "Tot fent lo niu", "Esmeralda", "Cançó de l'ocellet", "Bola de neu". Morí quan sols tenia 40 anys.

Vicenç Bou i Geli. (1885-1962). Als 15 anys ja tocava a la cobla La Lira. Ingressà a la cobla Els Montgrins als 17 anys. L'any 1909, al morir el mestre Rigau, li confiaren la direcció de la cobla. Tot seguit iniciava la tasca de compositor. Les seves sardanes assoliren una difusió extraordinària la qual cosa fa que podem considerar a Bou com un dels compositors que més han contribuït a l'expansió de la sardana. "El saltiró de la cardina", "Espigolera", "Angelina", "La monge jove", "Llevantina", "Torroella Vila Vella", són algunes de les més representatives.

Joaquim Vallespí i Pólit. Nat a Torroella el dia 9 de març de 1885.

Joaquim Vallespí forma part d'una família enterament dedicada a la música. El seu pare Enric col·laborà en la fundació dels Montgrins i els seus germans Enric i Josep han destacat per la seva presència en les cobles Els Montgrins i La Pral. de la Bisbal. Les

Una de les vàries cobles ja històriques de la vila: La Lira de Torroella de Montgrí.

sardanes d'en Joaquim Vallespí són una viva expressió de la seva personalitat: "Rememorem", "Ensomni", "Francesca", "Cala Ferriola", "El Castell del Montgrí", etc. En "Quimet", com li deien els amics, va morir el dia 5 de gener de 1961.

Josep M.ª Boix i Rissech. Va néixer a Torroella el dia 23 de març de 1908. Torroella li dedicà un emotiu homenatge el dia 17 de juliol de 1974 en premi a una llarga vida consagrada a la música. Boix fou un dels compositors més prolífics: les seves sardanes passen de quatre-centes: "Constància", "Maria-Mercè", "Cantúries", "Pavorde Major". Morí a Girona l'any 1980.

Fèlix Graells i Farró. Nat a Arbúcies el 14 de maig de 1908.

Fins els 15 anys va viure pràcticament sempre a Olot on el seu oncle, mossèn Fèlix Farró, el familiaritzà amb els estudis musicals, ampliant-los més endavant amb el mestre Lluís Torres, d'Arbúcies. Porta escrites actualment unes quaranta sardanes, moltes d'elles inspirades amb els temes de la mar. "Oreig de Garbí", "Voltant les Illes", "La festa dels mariners". Fèlix Graells destaca també com inspirat poeta.

Martirià Font Coll. Arribà a Torroella quan tenia pocs anys; nasqué a Bordils l'any 1923. Abans dels vint anys fou membre fundador de la Caravana. Més endavant passà als Montgrins fent costat al seu pare Josep, també aplaudit compositor de sardanes. Aquest l'animà perquè es dedicués a la composició. Les sardanes de Martirià respiren aires de fresca inspiració i sensibilitat: "Mà i manetes", "Iraneta", "Sardanès al

Casino", una de les últimes, "Per l'honor d'una amistat". Actual director dels Montgrins, que n'havia estat aïllat durant molts anys.

Enric Vilà i Armengol. Fill de Calonge (5-12-1911). Arribà a Torroella de Montgrí l'any 1942 amb motiu de la fundació de la Caravana. L'any 1956 entrà a formar part de l'altra agrupació torroellenca Els Montgrins. En aquests últims temps ha actuat cinc temporades a la Baix Empordà de Palamós i actualment a les files de la Cobla Foment de la Sardana. Algunes de les sardanes són escrites per al lluïment del fiscorn: "Benvinguda", "Els teus ulls", "Cap d'Estopa", "Petó i natjada", entre una cinquantena.

Josep Bou i Coll. Nascut el 30-1-1945. Ha donat ja mostres d'una especial predisposició per compondre. Les seves sardanes "Recordant Torroella", "Bons amics", mostren semblant aptitud. Citarem a **Josep Font i Font** (8-8-1955) ha conjuminat les sardanes "Estrena" i "Torroella Ciutat Pubilla" amb molt d'èxit.

Hem de valorar l'obra i dedicació constant de l'Enric Ferriol i en Josep Pascual, entre altres, que predicant amb l'exemple, van perfeccionant els joves contrapassaires i sardanistes fet que manté viva la sardana a Torroella.

Creiem que per totes aquestes inquietuds i altres coses que deixem per dir, a l'hora d'organitzar el Museu Torroellenc es tindrà en compte i podrem disposar d'un raconet adient per donar testimoni de la presència musical torroellenca.

ENRIC VILÀ